

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

O lămurire necesară

Un ziar din capitală (Curentul din 20 Dec. 1941) a publicat, cu comentarul de rigoare, scrisoarea unei fiice din o căsătorie între un român și o evreică. În această scrisoare, o tânără persoană își mărturisește, cu multă duioșie, directorului ziarului, toată „drama unui suflet tânăr”, pe care un articol de lege îl scoate din familia neamului românesc și din comunitatea creștină și o „zvârle”, după expresia proprie, în comunitatea evreiască, pe motivul că mama ei, evreică creștinată, a aparținut religiei mozaice. După ce arată cum a fost creștinește crescută de însăși mama ei, numita continuă: „Și deodată legea mă smulge din familia creștină, mă despoaie de toată educația mea religioasă, îmi sfărâmă sensibilitatea formată în cei optsprezece ani de apartenență la biserica ortodoxă, ca să mă trimită la templul evreesc”. Și încheie, cerând apărarea directorului ziarului căruia îi scrie.

Trecând peste faptul că această scrisoare n'a fost adresată instituției în drept de a-și apăra fiii duhovnicești, adică Bisericii ortodoxe, îmi iau îndrăzneala să lămuresc și să cer lămuriri, acum în fuga condeiului, și, dacă va fi nevoie, mai temeinic altădată.

Vreau să lămuresc poziția, precizată nu știu pentru a câtea oră, a Bisericii creștine ortodoxe române în specie. Nefiind instituție omenească, nici de stat, devremece a asistat la formarea poporului și statului românesc dintru început, ea nu poate să-și renege menirea. Nu are, ca alte biserici creștine, caracter „internaționalist” care neagă statul și națiunea, dar nici nu poate trece peste porunca Mântuitorului de a cuprinde ca un copac toate neamurile (Lc. 13, 19) și de a boteza „toate neamurile” (Mt. 28, 19) încreștinându-le. Sf. Pavel precizează categoric și fără rezerve care este atitudinea creștinismului în această privință: În creștinism „nu este Elin și Iudeu, tăere im-

prejur și netăere împrejur, varvar, Schit, rob și slobod; ci toate și întru toți Hristos” (Colos. 3, 11). Este clar, deci, că Biserica trebuie să primească pe oricine vine la dânsa din convingere. „Pe cel ce vine la mine nu-l voi scoate afară” zice însuși Mântuitorul. Biserica nu poate renunța la misiunea ei de a converti la Hristos pe toți oamenii care vor să vie sub scutul ei. Convingerea și numai convingerea celui ce vrea să devină al lui Hristos este criteriul după care se orientează Biserica, și nu alte considerente omenești, cum ar fi cel de rasă. Creștinismul nu este rasist. Rasiști au fost mai întâi Evreii și sunt și azi, căci ei se consideră exclusiv pe sine „neam ales” și rasă superioară. Nu fac, însă, confuzie între această concepție iudaică și între acea grijă de sănătatea sufletească a neamului, așa numita „eugenie națională”. Spiritul și pervertirea sau puritatea lui este principalul, nu încrucișerile de sânge. Primejdia nu e în sânge, ci în duh. Nu e nobil cel cu „sânge albastru”, dar lichea, ci omul de inimă și integru. Apartenența la un neam n'o vom judeca după sânge, ci după inimă. Poetul maghiar Petöffi a fost unul din cei mai mari unguri, dar nu după sânge căci era de origine sârb, și ca acesta s'ar putea cita multe cazuri. Deci ar trebui să se stabilească un rasism nu de sânge, ci de suflet.

Pe aceste considerente judecă Biserica creștină și chestia evreilor creștini. Cine a trecut la creștinism din convingere, nu din calcul, după înăsprirea problemei semite, și are certificat din partea bisericii de creștin practicant, și mai cu seamă cine s'a născut din tată român și creștin și din mamă creștinată, ca în cazul de față, nu poate fi decât creștin. Nu putem permite ca aceștia să fie retrimiși la sinagogă, pe care am repudiat-o. Să nu se uite că după convertirea evreilor se va întâmpla venirea a doua în lume a Mântuitorului. Și ei trebuie să se con-

vertească, sincer, odată și odată. Căci zice Domnul: „De acum nu mă veți mai vedea până când veți zice: bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului” (Mt. 23, 39).

Pentru ca să nu fie interpretată greșit această concepție creștină, țin să precizez: Spiritul iudaic de totdeauna este într'adevăr dușmanul de moarte al creștinismului. Și Apostolii și Biserica au știut-o și o știe. Sf. Pavel oprește comuniunea cu ereticii după întâia și a doua sfătuire (Tit. 3, 10). Biserica oprește prin canoanele sale comuniunea cu evreii. În cărțile bisericești sinagoga este numită „a Satanei”. Dar cu evreul care prin botezul convingerii a primit a se îmbrăca în Hristos altcum stă cazul. El nu mai este evreu, este creștin, indiferent de sângele său, care este lucru secundar. Și biserica trebuie să-l apere și să-l ocrotească ca pe fiul ei. Și cu atât mai vârtos pe cei care sunt în cazul de față din părinți creștini. Nu trebuie să fie lăsați sinagogii, căci sunt creștini. Sunt atâtea cazuri de acestea, încât autoritatea noastră bisericească va trebui să lămurească ce este creștinismul și să ceară lămurirea asupra art. 3 din legea în chestiune. Să ia adecă atitudine. „O biserică pasivă în apărarea patrimoniului ei spiritual, — scrie ziarul Curentul — își pregătește abdicările ei viitoare”. Deci dacă articolul de lege amintit nu-i explicit să se explice. Și dacă este contrar concepției creștine Biserica să ia atitudine.

Autoritatea bisericească resp. Sf. Sinod are cuvântul. Presviterul B.

Din Pastoralele de Crăciun

Din Pastorală P. S. S. Episcopului Nicolae al Oradiei

Dintre toate căile și mijloacele prin care putem fi mântuiți Dumnezeu a ales pe cea mai mișcătoare, pe cea mai dumnezeiască și mai pilduitoare: A venit El însuși la noi. O mai mare măsură a iubirii și a milei decât aceasta nu poate fi, ca însuși Ziditorul să se pogoare pe pământ spre a se face și Mântuitorul nostru, al celor căzuți în păcat. De aceea cu sufletul covârșit și înfiorat de mirare și bucurie sfântă, strigăm, împreună cu sf. apostol Pavel zicând: „Cu adevărat mare este taina creștinătății, Dumnezeu s'a arătat în trup” (I. Timotei 3, 16), pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire...

Nașterea Domnului din acest an, dimpreună cu celelalte sărbători ce mai urmează, trebuie să le prăznuim în trezvie și mare cumpănare, acasă; iubire și cu multă milostenie față de aproapele,

în afară; și 'n rugăciuni fierbinți. pentru toți și pentru toate, în biserică.

Milostenia este ajutorarea iubitoare a semenilor noștri...

Sfinții Părinți și marii bărbați ai Bisericii au propovedit și ei, cu cuvinte de foc, milostenia această învățătură de temelie a legii noastre creștinești. Iată ce zice de pildă, sf. Ioan Gură de Aur în privința ei: „Când este vorba de hrană pentru sufletul tău, Hristos nu-și cruță nici propriul trup..., iar tu, nu dăruiești celui sărac nici cel puțin o bucată de pâine?... Tu atâtea ai primit și cu puținul cel ai așa te zgârcești?”

În primul rând milostenia trebuie făcută, de bună voie, cu bucurie, și din iubire față de aproapele nostru...

„Pe dăătorul de bună voie iubește Dumnezeu” (II. Cor. 9, 7), iar într'alt loc: „de aș împărți toată averea mea..., iar dragoste nu am, niciun folos nu-mi este” (I. Cor. 13,3).

În al doilea rând milostenia trebuie să fie făcută cu fapta, nu cu vorba, cu fapta care dă de aproapele ajutor adevărat și simțit. Altfel, ne amăgim și ne înșelăm pe noi înșine.

În al treilea rând milostenia trebuie să fie atotcuprinzătoare, adecă să și întindă aripile sale ocrotitoare și mângâietoare asupra tuturor celor sărmani, așa cum și-a întins și Dumnezeu mila sa asupra noastră a tuturor, fără nici o deosebire. Necazul să fie singura călăuză a milosteniei...

Toate cele spuse până acum voiesc să le petrec cu următoarele cuvinte ale sf. Ioan Gură de Aur: „Voiești să primești binefaceri? Arată-le însuși altora. Voiești să dobândești milă? Fii însuși milostiv cu aproapele tău. Voiești să fii iubit? Iubește însuși pe alții... Fii însuși judecătorul și legiuitorul vieții tale”.

Din Pastorală P. S. S. Episcopului Veniamin al Caransebeșului

...Ingenunchiați la altarele sfintelor biserici, în fiecare Duminecă și sărbătoare, în rugăciuni fierbinți către Dumnezeu și rugați-vă cu smerenie și pocăință pentru iertarea păcatelor voastre, ca să se sălășluiească pacea și bunăvoirea mult dorită, după care însetoșează atâtea milioane de oameni. În rugăciunile voastre să cuprindeți cu dragoste și pe frații de peste hotare, care sunt una cu noi în cuget și simțiri și așteaptă dela noi izbăvirea. Rugați-vă cu tot sufletul lui Dumnezeu pentru o pace dreaptă, care să ne aducă la sânul Patriei pe toți frații noștri. Numai cu pacea lui Hristos se va sălășlui în lume pacea mult dorită. Nu vă îndoiiți nici o clipă în purtarea Lui de grije, în bunătatea și dreptatea Lui, pentru că El stă la cârma lumii și va conduce

corabia Țării noastre prin valurile năpraznice ale acestui războiu la limanul dorit de sufletele noastre.

Nașterea Domnului să fie pentru toți prilej și ziua de împăcare a celor învrăjbiți, a îmbrățișerii în dragostea Mântuitorului Hristos, care să aducă darul păcii în suflete, dar mai plăcut și mai prețios decât tot aurul din lume. Fără de dragoste între oameni nu poate fi fericire și mulțumire pe pământ. Dacă ar fi sălășluit dragostea în sufletele oamenilor nu ar fi astăzi atâta răutate, jale și suferință, oamenii nu s'ar ucide fără milă. Câtă durere, câte văduve, câți orfani și invalizi sunt astăzi și câți vor mai fi până la finea războiului? Și de ce toate acestea? Pentru că omul s'a trufit și s'a îndepărtat dela legea Evangheliei lui Hristos și Dumnezeu pune lumea la încercare să vadă că nu e bine așa și să se reîntoarcă la ascultarea de Dumnezeu.

Nici când cuvântul pace nu este mai dorit de toți creștinii, ca la acest praznic al „bunei învoiri” între oameni, când atâtea milioane de oameni sângerează în focul războiului de câțiva ani și care cere atâtea jertfe omenești. E dureros iubiți creștini, că în loc de pace și bună învoire, avem astăzi cel mai crunt războiu ce se poate închipui între popoarele lumii, cari se urăsc și se ridică una contra celeilalte, ca să se nimicească. Tot ce-au iscodit oamenii cu mintea au pus în slujba nimicirii și a uciderii, în loc să le pună în slujba propășirii. Cauza acestei stări din lume este, că în loc să se sălășluiască în sufletul oamenilor dragostea și pacea lui Hristos, domnește în lume păcatul, din care se nasc toate relele. În loc să asculte oamenii învățăturile Evangheliei Domnului, propovăduite prin Biserica Lui, ei ascultă de satana și de slujtorii lui, cari prin fel și fel de mijloace ademen toare, caută să amăgească sufletele pe căi rătăcite și perzătoare de suflet...

În numele sfintei noastre Biserici și a dragostei lui Hristos ne adresăm cu încredere către toate inimile creștinești din eparhie, ca din prisosul și puținul muncii voastre să veniți cu obolul vostru în aceste zile de iarnă și de multe lipsuri, în ajutorul nenorociților, săracilor, văduvelor, orfanilor și bolnavilor, cari așteaptă ca din dragostea pentru Pruncul Iisus să nu-i uitați la acest praznic de creștinească bucurie. Astăzi se dă războiu contra dușmanului din afară, dar și contra celui dinlăuntru, contra frigului, a lipsei și a sărăciei. Mulți, dintre cei mai buni fii ai Țării și-au dat totul pentru apărarea Țării și a voastră, voi dați ceva din ce v-a dăruit Dumnezeu, care vă va înapoia înzecit, ceace ați dăruit cu dragoste și inimă curată.

Descălecări crișene în Transnistria

Tiraspol, citadela românismului

Ajung spre centrul orașului Tiraspol care îmi face impresia unui oraș mijlociu. Străzile largi și pietruite din centrul orașului, l-ar asemăna, oare cum, cu Aradul nostru.

Clădirile noi, construite simetric și aliniate, dar nu destul de rezistente, aflătoare pe strada principală ce pornește dela teatrul comunal spre aeroport, îi dă o înfățișare destul de plăcută.

Tiraspol, era declarat de regimul sovietic drept capitală a Republicii moldovenești din U. R. S. S. Ca o urmare a acestui fapt, toate prăvăliile aveau firmele scrise, în rândul de sus românește, iar în rândul de jos, aceleași cuvinte, erau scrise rusește.

Așa de pildă, am văzut prăvălii care aveau inscripțiile următoare: „Magazin de îndestulare”; „Coperațiune”. „Restoran”. Unele numiri erau scrise cu caractere latine iar altele cu caractere cirilice. Acelaș lucru l-am observat și la tăblițele ce arătau denumirea străzilor. Toate aceste înseamnă că populația din Tiraspol și din împrejurimi era în majoritate română, care și cerea drepturile de afirmare națională. Ceva mai mult; am întâlnit persoane în comunele din Transnistria prin care am trecut, ca de pildă: Caragaci, Ciuburgiu etc. comune curat românești, care nu știau nici o boabă rusește, deși s'au născut și au crescut acolo, ei și strămoșii lor.

Juda cel hrăpăreț

Românii, însă, nu erau stăpâni în capitala lor; jidanii le-au confiscat toate bunurile și s'au întins, ca un paiangen, acaparând toate clădirile din centrul orașului, împingând populația creștină spre periferie.

Din numărul de 70 mii de locuitori câți erau înainte de izbucnirea actualului război, 60 de mii erau numai jidani, cari au plecat odată cu retragerea sovieticilor. Actuala populație a Tiraspolului o formează, pe lângă armata româno-germană și funcționarii civili, populația dela periferie, în număr de cca 10 mii.

Oraș fără biserici

Din frumoasele biserici de altădată ale Tiraspolului, multe la număr, astăzi nu mai dăinuște nici una. Bolșevicii le-au distrus pe toate. Asemenea demoniacilor, despre cari istorisește sf-ta Evanghelie că nu puteau suporta pe Hristos în patria lor ci-L rugau să meargă în alte ținuturi, așisderea și bolșevicii, vrând să alunge pe

Hristos din patria lor, pentru a putea fi îndreptățiți a-i da denumirea de „Țară fără Dumnezeu”, n’au găsit altă cale decât de a distruge sfintele biserici, hanurile lui Dumnezeu, crezând ei că făcând aceasta, vor scăpa de prezența divină.

Pe locul unde a fost catedrala orașului sf. Nicolae, azi se află clădirea unei foste bănci, care te duce cu gândul, fără să vrei, la arginții lui Iuda.

Iar din cărămizile ce alcătuiau catedrala sf. Nicolae, bolșevicii au clădit teatrul comunal, la depărtare de cca 1¹/₂ km. de fosta catedrală.

Cimitire vii

Nimic nu te predispoze mai mult spre tristețe ca cimitirul, cetatea morții. Și iarăși, nimic nu s’ar asemena mai bine cu un cimitir, ca un oraș lipsit de biserici. Căci când treci prin asemenea oraș, lipsit de biserici, te cuprind o tristețe, asemănătoare aceleia pe care ți-o produce cimitirul. Și în adevăr, Tiraspol, sau oricare oraș sau sat din Rusia, sunt adevărate cimitire, dar cimitire de acelea, ale căror morți îți grăesc. Lumea bștinășe din Tiraspol era înfășurată într’un giulgiu al tăcerii și al suferinții, asemenea morților Vedeai, parcă, cum se străduia să alunge din jurul ei, acest giulgiu care-i amintea de traiul chinuit din cei 24 ani trăiți sub bolșevici, ca de o viață din mormânt.

Singura deosebire între acești morți din Rusia, — căci Rusia, cu adevărat este un mormânt viu — și Lazăr, despre care istorisește Evanghelia, este aceasta: morții din Rusia, ieșiți la viață, îți grăesc și-ți povestesc despre viața lor dinainte, ca despre ceva ce-ți inspiră teamă și groază; pe când Lazăr, după ce s’a sculat din mormânt, n’a mai grăit nimic ci a fugit în munți, după cum spune legenda, neputând suporta privirile celor ce-l asăltau cu întrebările despre viața de dincolo.

Pe aici au trecut bolșevicii

Tiraspol nu este distrus în măsura în care este distrus Chișinăul. Totuși, găsești destule rămănturi care să te îndreptățescă să zici că: „Pe aici au trecut bolșevicii”. Căci bolșevicii în retragerea lor distrug totul. Multe case din Tiraspol sunt făcute una cu pământul; iar pereții caselor care mai dăinuiesc încă poartă cicantri-cele gloanțelor. Multe case sunt pustii, cu geamuri sparte, etc. pe care le ia în stăpânire noua conducere a orașului.

Nu cred că s’au întâlnit alte meleaguri pe care să se vadă atâtea ruini și atâtea dezastru, ca o urmare a sălbăticiiei umane, ca pe meleagurile pe unde au trecut bolșevicii. Căci în urma lor n’a rămas decât moarte, suferință și pustietate.

Duh românesc

Tiraspol, până ieri era un oraș mort; nimeni nu știa ce se petrece acolo: căci între noi și cei de acolo era o prăpastie peste care nu se putea trece decât cu riscul vieții. Azi a apărut viața. Morții au înviat; își grăesc: suferința a dispărut, iar pustiu! a început a fi locuit.

Biserici noi se clădesc, rugi fierbinți se înalță spre cer. Din ruinele lăsate de bolșevici se reclădesc case noi, între zidurile cărora viața zglobeie a început să clocotească. Deasupra Tiraspolului fâlfăie tricolorul; e duhul românesc care-l pune în mișcare, și care îndreaptă pașii lumii spre orizonturi noi.

Iulian, ieromonahul.

† Badea Costa Popoviciu

S’a stins din viață, intrând în al 80-lea an al vieții sale, țăranul-cărturar din cartierul Micăl-ca-Veche, *Costa Popoviciu*, sufletul, mintea și casa căruia au fost o adevărată vatră de lumină pentru viața socială și rânduiala sufletească, pentru cultura creștinească a celui mai românesc cartier țăranesc al orașului nostru.

A încetat din viață după relativ ușoare suferințe trupesti în ziua de 31 Decembrie 1941. Inmormântarea lui s’a făcut în ziua de Anul-Nou, petrecut fiind pe drumul vieții de veii în jalea adâncă ce a simțit-o toate suflarea creștinească a satului.

Pentru meritele sale culturale, naționale, și cu deosebire pentru virtuțile sale creștinești, în calitate de prim-cântăreț bisericesc și conducător luminat al corului țăranesc din loc — demnități pe care defunctul le-a deținut cu atâtea competență peste 53 ani, Consiliul parohial în frunte cu președintele lui, P. C. Sa Păr. Ioan Ardelean, a hotărât ca pe marele nostru mort să-l ducă pentru ultima dată în Casa Domnului, în biserica pe care el a certat-o cu atâtea dragoste în toate zilele vieții lui și în care a răsunit peste o jumătate de veac glasul lui armonios, de tenorist talentat.

Prohodul deci, i s’a celebrat în biserică, după rânduială și cu tot fastul funebru prescris de tipicul bisericii noastre ortodoxe, de către PP. CC. LL. Ioan Ardelean și Traian Popovici, preoții-parohi ai enoriei; iar răspunsurile funebre le-au dat inșiși învățăceii, elevii și fiii lui sufletești, cei peste 70 țărani care alcătuiesc societatea corală a parohiei, acea creație spirituală ce reprezintă căldura sufletească, iubirea și talentul celui ce a fost Costa Popoviciu, acest fiu ales al bisericii și al lumii noastre țăranesti.

Distins și măsurat, aristocrat prin însăși finețea structurii sale sufletești de artist popular, Costa Popoviciu reprezenta: cucernicia, blândețea, înțelepciunea și poezia trăită a „troparelor” și a „condacelor” noastre bisericești.

Cuvântarea funebă, plină de accente și emoții de jale și durere sufl tească — printre lacrimi rostă și cu cele mai curate lacrimi în ochi ascultă de impozanta asistență — a rostit-o prietenul și părintele lui sufletesc P. C. S. preotul paroh *Ioan Ardelean*, care a dat încă odată dovadă, că prin fondul religios și poetic al personalității sale de predicator deține taina cuvântărilor ziditoare de suflet.

Cu acest prilej s'au relevat defunctului, rând pe rând, meritele ca și demnitățile avute: membru permanent ales în consiliul parohial și comunal, casier comunal („gazda satului“), receptor cultural, „birău de lege“, membru în mai multe adunări protopopești, etc.

Găsim nimerit să amintim aici că, acum trei ani, când societatea corală din Micălaca și-a sărbătorit 50 ani de existență sub instruirea și conducerea exclusivă și permanentă a unicului ei dirigor, Prea Sfinția Sa Părintele nostru Episcop *Andrei* a ținut ca prin înalta sa prezență în parohie să aducă „mărturie“ publică personală, cu privire la „biruința“ deplină a acestui exemplar rar, — ba poate unic — în viața noastră bisericească, dela sate, care a fost *badea Costa Popoviciu*.

„Ne-am intrunit — spunea Părintele nostru Episcop *Andrei* — să cinstim munca lui *Costa Popoviciu* și să luăm pildă din pilda vieții lui. *Costa Popoviciu* e un biruitor. Noi nu am venit să-l cinstim pentru biruință, căci aceasta i-a dat-o Dumnezeu, în sufletul și inima sa. Noi am venit să facem mărturie pentru biruința lui, biruință la care noi nu putem adăuga nimic. Am venit să învățăm din pilda lui, din viața lui...

„*Badea Costa Popoviciu*, n'a îngropat în pământ talantul — darul de a cânta — primit dela Dumnezeu. Darul acesta, dragostea de cântec, l-a făcut să înființeze un cor și să-l conducă timp de 50 de ani. Darul acesta, este un ecou al corurilor îngerești și omul care are în suflet acest ecou, nu se liniștește până nu-și aude corul său.

„A fi conducător de cor, nu e lucru ușor. Am văzut de multe ori, cum corurile se împart și se risipesc. Cu atât e mai mare meritul lui *Costa Popoviciu*, căci nu cunosc un alt caz, când un conducător de cor și-a putut ține, timp de jumătate de veac, coriștii strâns uniți lângă el.

„Iată atâtea fapte cari arată că *badea Costa Popoviciu* a avut misiune de îndeplinit aici pe pământ. El a creat aici o școală, a creat ucenici; sunt bucăți rupte din sufletul său. O dovadă este parastasul pentru cei aproape 40 coriști morți, trecuți în cer. Astfel că *badea Costa Popoviciu*, are două coruri: unul aici pe pământ și unul în ceruri“.

„Iar ca o încoronare a acestor cuvinte — continuă cronicarul — P. S. Sa îi dăruiește venerabilului conducător icoana sfințită a Prea Curatei Fecioare *Maria*, pentru a fi apărătoarea casei lui și un semn văzut a cinstirii vredniciei sale în fața urmașilor lui“ (*Biserica și Școala Nr. 10-11 din 5 Martie 1939*),

În viața parohiei *Micălaca* această școală anonimă de cântăreți, a jucat un rol eminent. Pentru înființarea ei s'au sbuciumat întâiu suflete de apostoli, cum au fost „*Popa*“ *Cioara* și învățătorul confesional din loc *Savu Mihuța*, ca apoi, să revină sarcina cea mai grea, în continuare, lui *badea Costa Popoviciu*.

Din școala lui, bine este a se nota, că parohia *Micălaca-Veche*, are și azi, în cele două strane și în afară de corul bisericesc, peste 50-60 de țărani cântăreți.

N'am putea încheea aceste rânduri modeste, închinatelor memoriei dispărutului, fără a mai adăuga încă o informație esențială, care să completeze armonic profilul moral, intelectual și cultural al acestui țaran luminat. *Costa Popoviciu* făcea parte dintr'o pleiadă de țărani micălăceni propagandiști ai presei noastre românești: *Românul*, *Tribuna*, *Foia Poporului*, *Gazeta Transilvaniei*, *Biserica și Școala*, *Telegraful Român*, *Libertatea*, etc.

Deci, iată tot atâtea motive, ce pe noi ne îndeamnă, ca pe *Costa Popoviciu*, pe această figură demnă și reprezentativă, să îndrăsnim a-l caracteriza ca pe o adevărată sinteză de ortodoxism și românism integral; o creațiune prin excelență a Bisericii șagunierice, sau și mai precis: țaranul *Costa Popoviciu* a fost o zidire spirituală a Episcopiei *Aradului*, care în trecutul nostru se confunda cu *Aradul cultural*.

Ci, să mi fie îngăduită și o notă oarecum de ordin personal. Dela prietenii și învățăciei din școala acestui țaran am învățat eu, în anii mei de școală primară — 1907-1913 — toate cântările noastre naționale: *Deșteaptă-te Române*; *Trei culori*; *Pe-al nostru steag*; *Pe o stâncă neagră*... etc.

Deaceea noi, cei ce pe *badea Costa Popoviciu* l-am apreciat, stimat și l-am iubit, rugăm pe Dumnezeu îndurătorilor, ca acum, la săvârșirea lui din această viață, să-i rostească sentința de împăcare: „*Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău*“. În rândul cetei sale să-l așeze cu dreptii, în corul cetelor celor cerești, ca și acolo să cânte imnele cele desăvârșite întru preamărirea Ziditorului.

Pavel Dabu

Mărgăritare.

Nu știm ceasul morții.

Se povestește că într'o dimineață moartea se arată vistiernicului regelui *Solomon*. Il măsură cu privirea într'un chip atât de neobicinuit, încât vistiernicul rămase încremenit. În clipa următoare acesta alergă într'o răsufare la rege și-i zise: „*Doamne, împărate! Te-am slujit totdeauna cu credință, împlinește-mi acum unica mea cerere: dă-mi roibul cel mai aprig, ca să fug de aici!*“ Regele nu putu înțelege despre ce e vorba, dar îi împlini dorința. *Vistiernicul* se urcă repede pe

cal și o luă la fugă! ...Toată ziua goni roibul ce spumea, ca să alerge cât mai repede... cât mai departe de moarte.

Când înfărșit asfinți soarele, călărețul și calul, rupti de oboseală, se așezară la odihnă în margine de drum. Pe când se da jos din șea, obosit, vistiernicul deodată zări ceva la marginea de drum. Cine ședea acolo și privea la călărețul obosit? Era *moartea!* Vistiernicul, rupt de oboseală și desnădăjduit, văzându-și sfârșitul, grăi: „Văd, că nu pot scăpa de tine, iată-mă, al tău sunt. O singură întrebare am către tine: Azi dimineată, când mi te ai arătat, de ce te-ai uitat la mine într'un chip atât de neobicinuit?” „Apoi, știi, — răspunse moartea — pentru că primisem porunca ca astăzi, pe la sfințitul soarelui, să te iau *de aici, dela această margine de drum.* Mă miram și eu și-mi ziceam: de aici abia de se va alege ceva, fiindcă erai la o depărtare atât de mare de aci. Dar văd că totuș ai venit...” — și moartea luă cu sine pe vistiernic.

Despre ce să predicăm?

În **Dumineca 32 după Rusalii** să vorbim despre sfințire.

Iisus Hristos este Mântuitorul lumii. Nimeni nu s'a mai învrednicit de numirea aceasta. Numai Lui i se potrivește și numai El o are, pentru că numai El scapă oamenii dela moarte.

Toată lucrarea Mântuitorului nostru se cuprinde într'un cuvânt: *mântuirea*. Viața, Evanghelia, minunile, jertfa, Biserica și sfintele taine, toate au în vedere izbăvirea de păcate și scăparea de rele (dintre care cel mai mare este moartea), toate țintesc mântuirea.

Înșușirea sau dobândirea mântuirii de către om, se numește *sfințire*. Mântuirea este un bun al omenirii întregi; sfințirea este un bun al creștinului. Mântuirea este o comoară cerească, un dar al lui Dumnezeu din care sunt chemați să se împărtășească toți oamenii; sfințirea este însași primirea acestui dar, e gustarea din el, ca din apa sfințită sau din Sfânta Cuminecătură.

Mântuirea o putem asemăna cu un pom încărcat de poame. oricât de bune ar fi acele poame, noi nu avem din ele niciun folos, până ce nu mâncăm din ele. Tot așa: Oricât de binefăcătoare ar fi lucrarea Domnului nostru Iisus Hristos, pentru mântuirea lumii, ea nu ne-ar fi de niciun folos, dacă nu gustăm din ea, dacă nu facem din ea un bun personal, o comoară sfântă a sufletului nostru.

Sfințirea e mântuirea sufletului nostru, mântuirea fiecărui suflet în parte. Ea se face *în Biserică: prin har, prin credință și prin fapte bune.*

Harul este darul sau puterea Duhului Sfânt, prin care lucrează Domnul Hristos în lume. Prin el se spală de păcate și se sfințește sufletul creștinului. Darul lui Dumnezeu se revarsă în oameni prin rugăciunile, slujbele și cântările Bisericii și în chip deosebit prin *sfintele taine*. Despre revărsarea și primirea harului zice Mântuitorul nostru că „*de nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va intra în împărăția lui Dumnezeu*” (In 3, 5). Tot Mântuitorul ne invită cu iubire: „Rămâneți în mine și eu în voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă dela sine, dacă nu rămâne în viță, așa nici voi, dacă nu rămâneți în mine. *Eu sunt vița, voi mlădițele Cine rămâne în mine și eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără mine nu puteți face nimic*” (In 15, 34—5). Sf. ap. Pavel spune că *Dumnezeu ne-a mântuit „prin baia nașterii din nou și prin înnoirea Duhului Sfânt, pe care l-a vărsat peste noi din belșug prin Iisus Hristos*” (Tit 3, 5—6). Omul care n'a primit harul lui Dumnezeu este păgân și rămâne carne și sânge care nu va moșteni împărăția lui Dumnezeu (I Cor. 15, 50). Harul dă omului puteri noi în lupta cu răul și asigură biruința binelui. Despre însemnătatea lui în viața creștină sf. Macarie cel Mare scrie: „Precum peștele nu poate viețui fără apă, sau precum nimeni nu poate umbla fără picioare, nu poate vedea fără ochi, vorbi fără limbă, sau auzi fără urechi, tot astfel fără Domnul Iisus și fără *conlucrarea puterii dumnezeiești*, nu este cu putință a înțelege tainele atotînțelepciunii dumnezeiești și a fi creștin desăvârșit”.

Credința este a doua condiție a sfințirii omului. *Crede și te vei mântui*, zice creștinul. Fără credință nu este mântuire. Dumnezeu dă harul, omul îl primește prin credință. Pentru sfințire, harul e prima condiție din partea lui Dumnezeu, credința e prima condiție din partea omului. Mântuitorul neîndeamnă să primim, să credem, să urmăm și să păzim toate învățăturile Lui (Mt. 28, 19; Mc. 16, 16). Aceasta e credința mântuitoare: care se roagă, ingenunchează și primește de adevărate toate învățăturile religiei creștine. „Fără credință nu este cu putință să fim plăcuți lui Dumnezeu, căci *cine se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că el este* și că răsplătește celor ce-l caută” (Evrei 11, 6).

Faptele bune formează a treia condiție a sfințirii. Ele oglindesc și adevăresc credința vie și statornică. Faptele bune sunt roadele harului (Gal. 5, 22—23) și ale credinței, căci nu orice credință e mântuitoare, ci credința „*lucrătoare prin iubire*” (Gal. 5, 6). Faptele bune și toate virtuțile sunt gătite de Dumnezeu „ca să umblăm în ele” (Efes. 2, 10). Mântuitorul Hristos ne învață că

„nu oricine îmi zice: Doamne! Doamne! va intra în împărăția cerurilor ci **care face voia Tatălui meu** carele este în ceruri“ (Mt. 7, 21). Sf. ap. Iacob întreabă: „Ce folos este, fraților, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare poate credința să-l mântuiască? Dacă un frate sau o soră sunt goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele, și cineva dintre voi le-ar zice: Mergeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați, și nu le-ar da cele de trebuință trupului, care ar fi folosul?... Tu crezi că Dumnezeu este unul. Bine faci; și **dracii cred** și se cutremură... (dar nu se mântue, pentru că au pierdut harul, nu se smeresc în fața lui Dumnezeu și nu fac fapte bune). Vedeți că din fapte se îndreptează omul și nu numai din credință... Căci **precum trupul fără de suflet este mort, așa și credința fără de fapte moartă este**“ Iacob 2, 14—26).

Așa se sfințește omul: prin harul dumnezeiesc, prin credința vie și prin faptele bune. Acestea sunt **cele trei condiții** ale sfințirii. Când te-ai sfințit, prin ele, te-ai mântuit.

Voia lui Dumnezeu este sfințirea noastră (I. Tes. 4, 3; Evrei 12, 14). Așa poruncește **Tatăl**: „Fiți sfinți căci sfânt sunt eu, Domnul Dumnezeu vostru“ (Lev. 19, 2); așa se roagă **Fiul**: „Sfințește-i în adevărul tău... ca și ei să fie sfințiți în adevăr“ (In. 17, 17-19); așa lucrează **Dahul Sfânt**, ca toți creștinii să fim o „seminție aleasă, preoție împărătească și neam sfânt“ (I. Petru 2, 9), poporul ales al lui Dumnezeu.

Zaheu vameșul păcătos, om bogat dar pierdut, după ce a **crezut** în Iisus și L-a primit cu bucurie în casa sa și a făgăduit că se va îndrepta și va face **fapte bune** în locul celor rele, a dobândit dela El **harul mântuirii**. „**Astăzi s'a făcut mântuire casei acesteia**“, zice Mântuitorul. „Că a venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut“ (Lc. 19, 1—10).

Fiecare om este dator să-și cerceteze cât mai des conștiința și să se întrebe: Cum stau eu în fața mântuirii? Ce trebuie să fac ca să-mi sfințesc viața și să-mi mântuesc sufletul? Cum pot primi în casa sufletului meu pe Iisus Mântuitor, Stăpân și Sfințitor, ca și mie să-mi împărtășească harul și să-mi rostească dumnezeieștile cuvinte: **Astăzi s'a făcut mântuire casei acesteia?**...

Când, omule, îndeplinești cele trei condiții arătate, când ai primit harul sfințitor și când ai vie în suflet credința lucrătoare prin iubire, virtuți și fapte bune, atunci poți **nădăjdui** în mântuire (I Tes. 5, 8).

Când răspunsul lipsește, sau îl dai cu îndoielă, atunci — frate — la lucru. Ia-ți în ajutor pe Mântuitorul, fă-te prieten cu sfinții, întoarce-te

și te pocăiește ca Zaheu și alți păcătoși, coboară-te din turnul mândriei și din sicomorul egoismului, căci Hristos vrea să intre în casa ta. Deschide-i ușa casei (Apoc. 3, 20) și-L primește cu drag în inima ta; întărește-te prin credința dreaptă, împodobește-te prin fapte bune și sfințește-ți sufletul prin harul lui Dumnezeu, — și **te vei mântui**.

Vei primi și tu, om păcătos și fiu pierdut, harul sfințirii și cuvântul iertării, deslegarea: **Astăzi s'a făcut mântuire casei acesteia**.. Pentru că a venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut.

Doamne mântuește pe cei binecredincioși și ne auzi pe noi.

Informațiuni

■ **P. S. S. Părintele Episcop Veniamin** al Caransebeșului, în ziua de 2 Ian. 1942 a fost la Arad, oaspele P. S. S. Părintelui Episcop Andrei. Cu acest prilej a mai făcut vizite la PP. CC. Icon. St. Dr. Gh. Ciuhandu, Sava Tr. Seculin și Tr. Cibian consilieri eparhiali, C. Magieru vicar și revizor eparhial și d-lui Ascaniu Crișan directorul liceului M. Nicoară. Seara P. Sfinția Sa s'a întors la Caransebeș.

■ **Sărbarea Bobotezei** s'a desfășurat la Arad în piața Catedralei. Slujba sfințirii apei a oficiat-o P. S. S. Părintele Episcop Andrei, înconjurat de un sobor de 12 preoți și 3 diaconi. Au fost de față autoritățile civile și militare în frunte cu dl prefect Col. V. Mihailescu, dl prim-procurator Al. Vașvari dela Curtea de Apel și dl Dr. C. Radu primarul orașului. După serviciul divin P. Sfinția Sa a stropit cu aghiasmă ostașii și drapelurile unităților Arad, apoi publicul.

Sărbarea s'a încheiat prin defilarea armatei.

■ **„Poporul Român“** este noua foaie populară ce apare la Timișoara sub direcția d-lui prof. Nicolae A. Roșu și a d-lor N. Tomiciu prim-redactor și Grigore Bugarin redactor. Primul număr apărut de Crăciun se prezintă în condiții foarte bune. Are opt pagini și un cuprins variat și interesant. Abonamentul e pentru sate 160 lei, pentru orașe 200 lei.

Adresa: Timișoara Bulevardul Berthelot Nr. 2. Ii dorim viață lungă și succes desăvârșit.

■ **Beția** este o mare pacoste pe pământ. Unor pătimiși le ruinează sănătatea, altora avearea, pe alții îi omoară. Câte nenorociri și fapte istorice nu se povestesc despre urmările ei...

O gazetă scrie de sărbători că după un ospăț alui Alexandru Macedon, la care marele cu

ceritor a pus premii pentru cei cari beau mai mult, au murit intoxicate 41 persoane, în frunte cu primul premiant, Promachos; Attila regele Hunilor a murit din cauza beției și împreună cu el s'a prăbușit întreagă împărăția Hunilor; Budha, întemeietorul budhismului, propagatorul ascetismului și a Nirvanei, a murit la 80 ani mâncând lacom carne de porc.

Sunt exemple care arată, prin contrast, cât de nobilă și binefăcătoare este cumpătarea și stăpânirea de sine.

■ † **Petru Băru**, student în ultimul an al medicinei umane dela Facultatea din București, a căzut pe front făcându-și datoria, lăsând în urma lui niște părinți sărmani, cu inimile roase de durere și înegrite de amărăciune. Răpus de gloanțele bolșevicilor se odihnește astăzi în cimitirul eroilor din Tiraspol. Grea și plină de neajunsuri i-a fost scurta sa viață. După terminarea cursului primar făcut în satul său natal Șicula, se înscrie la liceul „Moise Nicoară” din Arad. Aci pe lângă studii, dela care nu se abătea o clipă, era preocupat mult de traiul său de toate zilele pe care cu preu îl câștiga. A știut să se impună de mic prin munca sa fără de margini și prin voința de fer pe care o poseda.

De prin cei dintâi ani ai liceului a fost luat ca meditator de copii prin anumite familii dintre cele mai distinse ale Aradului.

În anii cei din urmă a fost luat sub îngrijirea cu adevărat părintească a d-lui profesor preot Nicolae Băru din Arad.

Tinerimea română este chemată să se înfiăcăreze din spiritul acestui student căzut... și, privind la sfârșitul vieții lui, să-i urmeze credința.
Pr. P. Băru — Saturău.

Nr. 5890/1941.

Comunicat

Se aduce la cunostință publică că monahul Ilarie Ifrim dela Sf. Mănăstire „Gherontie Episcopul”, din comuna Bălaciu, jud. Ialomița, a fost exclus din monahism.

Consiliul Eparhial

Nr. 5865/1941.

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi vacante la Centrul Episcopiei ort. române a Aradului:

3 posturi de șef de secție cl. II. dintre cari unul cu atribuții de casier eparhial.

Reflecții la aceste posturi trebuie să îndeplinească toate condițiile cerute de Statutul funcționarilor publici, aplicabile funcționarilor bisericești, precum și condițiile legilor și regulamentelor bisericești în vigoare, și să fie ort. români.

La cererile de concurs se vor anexa următoarele acte:

1. certificat de cetățenie;
2. extras de naștere dela oficiul stării civile și extras de botez;
3. extras din matricula stării civile, dacă reflectantul este căsătorit;
4. extras din matricula stării civile, dacă candidatul are copii;
5. certificat de moralitate, dovedind că n'a fost condamnat pentru infracțiuni împotriva ordinii publice și siguranței Statului și că n'a fost destituit, sau pus în disponibilitate din alt serviciu public;
6. certificat școlar, din care să reiasă că reflectantul are diplomă universitară și este absolvent al unei Academii teologice;
7. certificate de serviciu;
8. act despre situația militară;
9. certificat medical, eliberat de un medic oficial; și
10. declarație de avere a candidatului, a soției și a copiilor săi.

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Eparhial până la 1 Februarie 1942, concurenții având a se supune unui examen, pe baza căruia vor putea fi numiți, conform regulamentului pentru întregirea funcțiilor administrative al Episcopiei.

Data ținerii examenului se va comunica la timp reflectanților.

Arad, la 19 Decembrie 1941.

† **Andrei**
Episcop

Tr. S. Seculin
consilier referent eparhial

NOU!

NOU!

PARASTASUL

Cum se slujește în Eparhia Aradului

Cu aprobarea și binecuvântarea P. S.

Sale Părintelui Episcop

Dr. ANDREI MAGIERU

Pe note liniare de

TRIFON LUGOJAN

dir. Școlii de cântăreți bisericești din Arad

PREȚUL: Lei 25.